

Alþingi
Erindi nr. Þ 130/429
komudagur 3.12. 2003
Samband dýraverndunarfélaga Íslands SDÍ
Fjölnisvegi 16, 101 Reykjavík. Sími - Fax 5523044
Vefur www.dyravernd.is - Netfang dyravernd@dyravernd.is

Reykjavík 1. desember 2002

Nefndasvið Alþingis
Austurstræði 8-10
150 Reykjavík.

Sambandi dýraverndunarfélaga Íslands SDÍ hefur borist til umsagnar þingsályktunartillaga Steingríms J. Sigfússonar og Kolbrúnar Halldórsdóttur um friðlýsingu Jökulsár á Fjöllum. Í tillögunni segir að Alþingi feli ríkisstjórninni að undirbúa og leggja fyrir Alþingi frumvarp til laga um friðlýsingu Jökulsár á Fjöllum. Friðlýsingin taki til alls vatnasviðs Jökulsár á Fjöllum að Kreppu og öðrum þverám meðtöldum með náttúrulegum rennslisháttum, þar sem hvers kyns röskun og mannvirkjagerð er bönnuð. Sérstaklega verði hugað að því við undirbúning málsins hvernig friðlýsing Jökulsár á Fjöllum skuli tengjast núverandi þjóðgarði i Jökulsár gljúfrum og fyrirhuguðum Vatnajökulsþjóðgarði og stofnun frekari þjóðgarða eða verndar svæða norðan jökla. Í greinargerðinni kemur fram að tillaga þessi er endurflutt óbreytt frá síðasta þingi.

Enda þótt umræður um verndargildi óspilltrar náttúru séu löngu velþekktar í ýmsum nálægum löndum eru Íslendingar loks nú að vakna til vitundar um hvílík náttúrurauðævi hin óspillta náttúra Íslands er. Víða hefur náttúrunni verið raskað í þágu nauðsynlegra samgangna og annarra mannvirkja en virkjanir, uppistöðulón, vatnsmiðlun og vatnaflutningar eru hins vegar þær framkvæmdir, sem á seinni áratugum eru algengustu ástæður þess að náttúrulegum rennslisháttum fallvatna hefur verið raskað. Ef svo heldur fram, sem horfir verða nokkur af stærstu jökulvötnum landsins virkjuð og náttúrulegum rennslisháttum þeirra gjörbreytt innan fárra ára. Eins og að framan segir hafa margar af þessum framkvæmdum verið nauðsynlegar vegna búsetu í landinu en hisvegar hafa auknar virkjanaf framkvæmdir til framleiðslu á ódýrri íslenski raforku til handa útlendum stórfyrirtækjum farið hraðvaxandi og allt of geyst undanfarin ár. Má þar fyrst nefna yfirstandandi Kárahnjúkavirkjun, þar sem gífurlegum náttúrugersemum verður raskað um aldur og ævi, til að framleiða raforku fyrir erlenda stóriðju í að minnsta kosti næsta aldarfjórðunginn eða meira.

Jökulsá á Fjöllum og Dettifoss ásamt Jökulsárgljúfrum og hið stórkostlega umhverfi árinna allt frá upptökum við Dyngjujökul og Brúarjökuls til sjávar í Öxarfirði eru náttúrugersemi. Dettifoss er talinn með völdugustu fossum í Evrópu og Hafragilsfoss, Selfoss og Jökulsárgljúfrin ásamt Ásbyrgi eru vafalaust með fegurstu náttúruperlum landsins og þótt víðar væri leitað. Og umhverfið með Trölladyngju, Dyngjufjöllum, Herðubreið og Ódáðahrauni skapa stórbrotna umgjörð í vestri. Undan vesturjaðri Brúarjökuls koma svo Kverká og Kreppa og sameinast Jöklu norðan Krepputungu eftir að hafa runnið á leið sinni til móðurelfunnar um land, sem ekki er síður stórbrotið.

Vatnasvæði Jökulsár á Fjöllum tengir saman og gerir að einni heild eitt hvert stórkostlegasta náttúruyrirbæri jarðarinnar og þar er m.a. að finna móbergsmýndanir

frá ísaldartímum, sem eiga engan sinn líka í veröldinni. Þar eru ummerki gríðarlegra hamfarahlaupa, gróðurvinjar, úfin hraun, eyðimerkur og fjölskrúðugt dýralíf og vatnafar. Ljóst er að þessi einstæðu verðmæti, sem fólgin eru í Jökulsá á Fjöllum og umhverfi hennar, óröskuðum af manna völdum eru fullgild rök fyrir alfriðun og verða best varðveitt, sem hluti af núverandi þjóðgarði í Jökulsárgljúfrum og fyrirhuguðum Vatnajökulsþjóðgarði og frekari verndarsvæðum norðan jökla.

Samband dýraverndunarfélaga Íslands er eðli málsins samkvæmt mjög hlynnt því að varðveita óspillta náttúru landsins, jafnt mönnum sem dýrum til hagsbóta og telur að nú sé kominn tími til að þjóðin staldri ögn við og fari sér hægar í vikjanamálunum, enda er ókannað hvern fjárhagslegan ávinnig má hafa af hinni óspilltu náttúru landsins. Sambandið styður því eindregið framangreinda þingsályktunartillögu um friðlýsingu Jökulsár á Fjöllum.

Virðinarfyllst,

f.h. stjórnar Sambands dýraverndunarfélaga Íslands,

Sigríður Ásgeirsdóttir lögfræðingur form. SDÍ.